

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 69. ANULU XVII.

Telegrafulu esse de done ori pe septemana: joia si Domineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretulu prenumeratatiunii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalteparti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 2 p. 1/2, anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu podru intein ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 31 Augustu (12 Sept.) 1869.

Eveneminte politice.

Se vorbesce ca diet'a Ungariei se va redeschide in 16 Octobree.

Diet'a Croatiei, carea e activa, a instalatu cu solemnitate pre ban. R a u c h de Banu alu Croatiei. Solemnitate se spune ca a fostu pomposa, deca deca a fostu si simtita de natiunea croata intr'ega nu se scrie.

Galitiani se decudu parte pentru tramitarea deputatiloru in senatulu imperiale, parte pentru netramitare. De aci urmeza certa, carea in diet'a tiei se va manifest'a si mai bine. Unii se temu ca guvernulu cislaitanu va juc'a pre nevinovatulu necajitu si va disolve diet'a, dandu-i privilegiu la acest'a galitiani inisi-si.

In B o e m i ' a s'a serbatu memori'a lui Ioanu H u s , carele a muritu in secululu alu 14 arsu de viu, fiindu osenditu de ierarchi'a rom. cat. pentru unele invetiaturi dogmatice ale sele. Solemnitatea a avutu o asistintia numerosa de poporulu cehicu. Serbarea a decursu in linisce.

O adunare de protestanti in Stuttgart, urmandu esemplulu celei din Worms, a datu o declaratiune aspra contra epistolei papali, prin carea chiama pre protestanti la conciliu. Inainte de tote adunarea nu recunoste in declaratiunea sea papei dreptulu de a se adresa catra protestanti si de a fi pap'a pastorulu crestinatatiei intregi. Astfeliu de limbagiu nu voiesce sa-lu intielaga. Pap'a are dreptu a se adresa numai catra acei ce crede ca elu are missiunea aceea. Evangelicii nu recunoseu pre pap'a de capu alu crestinatatiei, (caci acest'a e Iisusu Christosu), ci numai episcopu alu Romei seu parochu alu bisericiloru din Rom'a si alu celoru ce de voi'a loru s'au supusu densului... Ei nu sciu de nici o constitutiune bisericesca asiadiata prin vointi'a legislatoria a lui Iisusu Christosu cu atatu mai putienu de o monarchia bisericesca intemeiata cu Petru si data mostenire episcopiloru din Rom'a . . . — Va se dica protestantii nici umbra de vre-o legatura nu sufero intre ei si biserica Romei de carea se tienura pana la Luther.

In senatulu francesu despre care damu mai la vale unele date a facutu sensatiune euentarea principelui N a p o l e o n u . Cuventarea acest'a, sustienu unele diuarie, ca e o recomandatiune la regentia, pentru casulu candu Napoleonu III aru inchide ochii. Altele vedu in trena voi'a decisa a imperatulu de a introduce in Franci'a regimulu parlamentariu. — In 6 Septemvre n. s'a prorogatu siedintiele senatulu. Senatorii s'au despartitu strigandu: „sa traiesca imperatulu!“

Domnitoriulu Romaniei a plecatu sa-si cercezeze parintii, carii se afla in Elveti'a. Cu ocaziunea acest'a va cerceta si pre imperatulu Austriei, pre imperatulu Franciei si pre Regele Prussiei.

Corpurile legislative in Romani'a s'a deschisu dupa cum era anuntiatu mai dinainte. Cuventulu de tronu lu publicamu la rubrica respectiva.

Missiunea femeii in societatea omenesca.

(Urmare si fine.)

Sa vedemu acum, care femeia voiesce emancipatiunea, cea dela sate seu cea dela orasie?

Femei'a de pre sate si cunoste positiunea sea si scie datorintiele sele si scie totu odata, care este missiunea unei femei. Cumca ea-si recunoste in seriozitate si debilitatea naturei ei potemu vede si din aceea, ca ea candu merge unde-va cu barbatulu seu, elu merge inainte si ea dupa elu, tienendu-se de otarirea compunatoriloru tipiculu dela cununia, unde muierea merge dupa barbatu (impregiurulu sfesniceloru). Ea nu se mesteca in

vorba candu barbatulu ei vorbesce cu cine-va si se porta preste totu cu tota sfiel'a fatia cu barbatulu seu. Recunoscintia acest'a nici nu-i aduce in gand, ca sa-si dorasca vre-o emancipatiune. Ea e multamita cu positiunea ei ce o are in societatea omenesca, si nu doresece o alta schimbare. Insa comoditatea unoru dame dela orasie si ideile animate si caldurose ale adoratoriloru loru le face pre aceste a-si vuta destinatiunea si problem'a cea adeverata a unei femei.

Voiescu cu totu adinsulu a-si schimb'a firea femeiesca a se departa dela natura. Idealistii seu fantasticii emancipatiunei voiescu, ca femeile se invetie jur'a si se fia judecatorie si representante in dietele tiei, se fia doctori de medicina etc. si nu cugeta, ca cine se creasca acasa copiii cu laptele nutritoriu de mama, cine se porte economi'a casei, etc. seu voiescu d-loru, ca muierea judecandu, in dieta seu de pre cathedra se propuna cu copilulu in bratie seu se dee rol'a femeiesca barbatulu, sa-lu faca pre elu femeia si femeia sa se faca barbatu? A fi ambi pre o trepta egala, ambi judecatori, medicinisti, filosofi si mai scie Ddieu ce e contra firei, si pentru aceea in zadaru dice dlu M-arienescu, ca precum tote ideile mari trecendu prin lupte crancine au eluptatu totusi victoria mai pre urma — d. e. ide'a libertatiei si a nationalitatiei, — asi'a va elopta victori'a si ide'a acest'a, caci ide'a emancipatiunei nu se pote asemena cu acele, ca e in contra naturei e contraria firei femeiesci si prin urmare nu se va realisa pre depiniu nici odata. Nu dice ca femeia, fara de a fi mama de copii seu maritata, n'aru pute sevarsi unele lucruri cari le sevarsiescu la noi barbati, de es. a se aplica pre la posta, telegrafe si la alte ocupatiuni mecanice. Aceea se pote si vedemu ca si suntu femei aplicate la astfeliu de lucruri prin Americ'a si chiaru si in Europ'a in unele locuri. Ba vedemu unele femei ocupandu-se si cu literatur'a, cu medicin'a si preste totu cu sciintiele, insa acest'a nu este regula, e numai o exceptiune; si apoi femeile aceste nu suntu mame de familia, nu le lega amore barbatulu si a prunciloru de vetr'a casei, ci suntu nisce femei, cari pote si-au perditu speranti'a maritisiului si in positiunea acest'a si formeza fantasie, ce suntu contrarie firei si naturei loru. Firea femeiesca dupa cum e in genere cunoscutu nu da nici o garantia despre imparialitatea ei candu s'aru aplica ca judecatoriu, si cu atata mai putiena garantia la pastrarea secreteloru oficiose. Retacu deocamdata abnormitatele cele multe, ce s'aru pute nasce cu realisarea ideei de emancipatiune, si constatezu dicerea romanului „ca de se va intempla si acest'a apoi e aprupe cod'a veculu!“

Dara sa vedemu in fine, care este problem'a cea adeverata a unei femei? Ca sa se lupte in idealismu dupa ideii nefiresci si prin urmare nerealisabile seu se cugete cu seriozitate la positiunea ce o ocupa in societatea omenesca si sa se stradiasca la perfectiunarea problemei sele celei adeverate si celei sublime.

Nu credu se fia vre-o femeia, care de-si nu si-o implinesce celu putienu se nu-si cunosca chiamarea sea cea adeverata, adeca a nasee fii, a-i cresce in virtute si moralitate si a da ajutoriu imprumutatu barbatulu, va se dica a grigi de casa si de masa a tienea ordinea convenita in cele din launtru ale familiei si a se ingrigi pentru curatieni'a tuturor'a, pana candu barbatulu pre ori-ce sfera a activitatiei se nisuieste a castiga cele trebuinciose spre sustinerea victiei si spre ajungerea la fericirea destinata omeniloru pamenteni. Candu damele nostre aru nisoi a se perfectiona in tempulu celu liberu, in care cetescu romantie si alte secaturi ce iriteza sensualismulu si le facu necredinciose casniciei loru, tragendu dupa sine nefericirea

familiei intregi, aru nesoi dlu a se perfectona in sciintia cu folos practicu pentru familia si pentru economi'a casei, aru face cu multu mai multu servitiu societatiei omenesci, ca prin ideii stravagante de a se egalisa barbatiloru. Au nu li se da loru destula preferintia prin societati si la tota ocaziunea, nu li se inchina loru cavaleri si nu se porta barbati fatia cu ele cu observatiunea cea mai scrupulosa numai ca sa nu le vateme finulu loru simtiementu. Le saruta manile, le porta vestimintele ce le suntu moleste, le punu se sieda in fruntea mesei, si le facu tote servitiurile cu putintia. Si ele neindestulte cu atatea prerogative asi'a dicendu privilegie, postescu mai multu, doreseu sa-si schimbe natur'a si se fia ca barbati. Sermane ele si uita ca cu drepturile cele au barbati suntu impreunate forte multe datorintie, d. e. datorinti'a de a milita, de a preveghia si a osteni di si nopte pre drumuri prin tieri indpartate pentru castigarea celoru necesarie, de a descinde in adanculu pamentulu si ascinde in vaporosele regiuni ale muntiloru pentru de a inventa cai noue spre perfectiunarea sciintiloru s. alt. s. alt. — Tote aceste suntu greutati, cari damele nostre s'aru multami ale purta. Deca nu voiescu se militeze, deca nu voiescu se porte negotiaticni intinse preste mare si uscatu si deca nu voiescu se primisca si alte greutati ale barbatiloru, remana in starea in care se afla, primisca complimentele barbatiloru, ce li se oferescu din caus'a debilitatiei firei loru, remana prelanga privilegiele cele au deja, ca se nule umble ca la o dama in Londonu intr'o adunare, la care se pertracta tocmai emancipatiunea femeiloru; acolo fiindu tota sal'a plina de dame si barbati asi'a incatu nu mai era locu de sieduto, vine mai tardiu o dama si fiindu scaunele ocupate sta si n'avea unde se sieda; unu barbatu, care sieda in apropiare se scola si ei face locu, o intraba insa intr'aceea de a venitu si Dneaei de a disputa pentru emancipatiune. La responsulu afirmativu barbatulu se pune iera si siede dicandu: — „de voiesci se fia barbatu, sei aibi drepturile loru binevoiesce a sta deca n'ai locu.“ Sub astfeliu de impregiurari perdiandu-si complimentele si starea privilegiata curendu s'aru satura damele nostre de emancipatiune si siaru dori ca israelitii din pustia olele cu carne din Egiptu.

Domnisor'a Constanti'a Dunc'a imbarbateza in disertatiunea sea tienuta cu ocaziunea adunarei generale a Asociatiunei trecute, pre femeile romane ca se fie lucratores ca femeia dela sate si tempulu celu multu celu intrebuintieza numai ca se fie o di frumose, salu intrebuintieze spre infrumsetiarea spiritulu si nobilarea inimei; caci numai asi'a voru putea ajunge la starea aceea cele compete adeca la egal'a indreptatire. „Candu n'aru fi disu Dsior'a cele doue cuvinte din urma, ce au disu mai susu aru avea mare pretiu, insa ideile Dsiorei de egal'a indreptatire fiindu ca a tuturoru emancipatoriloru ne cugetate cu seriozitate perdu valoarea doctrinelor celoru mai frumose.

Insa se nu me estindu mai departe, binevoiesca damele nostre a lua de modelu pre femeia romana dela sate, imiteze-o in frumseti'a spiritulu si nobilimea inimei si stradiasca-se sub impregiurari sele mai favorabile a-si chivernisi cas'a si a-si cresce pruncii cu iubire de maica adeverata si fia sigura ca-si uita de emancipatiune si cunoscendu-si si implinindu-si missiunea sea cea adeverata se va afla fericita in midiloculu familiei sele in midiloculu fetieloru veselo ce o incungiura numindu-o cu cuventulu celu dulce „mama“ si nu-si va dori alta stare mai libera, mai egale si mai drepta firei si naturei sele.

N. P r n u .

Numerulu		Descrierea castigului	Numele donatorului
Sortiului	Casti- trasu		
2114	99	Unu portagiu de cigare, brodaritu cu janlie, mf. pr.	Dsiór'a Emili'a Popoviciu din Bichisiu.
2294	130	Unu tasu cu unu umbrariu de lampa facutu din margele de jaga, mf. pr.	Dn'a Eleonor'a Homolc'a din Caransebesiu.
2385	58	Unu seculetiu de tutunu, lucratu in metasa, cu flori de postavu, mf. pr.	Dn'a Angelin'a Petroviciu din Caransebesiu.
2557	34	O perina de cosele cu sicioru obdusa in brodaria.	Dsiór'a Sofi'a Istvanescu din Secusiciu.
2695	8	O perina de canapea tiesuta din fire de argintu si lucrata in brodaria, mf. pr.	Dsiór'a Mari'a Popoviciu din Mercin'a.
2763	114	Unu atramentariu de porcelanu auritu.	Dn'a Sofi'a Zsig'a din Oradea-mare.
2952	86	O perina de orologiu, brodarita cu janilia pre moir albu, mf. pr.	Dsiór'a Gizel'a Bogdanu din St.-Nicolau-Mare.
2955	115	O tasa lucrata din lana de Berlinu, si unu tienetoriu de bilete in forma de pocalu, lucratu din margele si metasa.	Dn'a Marchisiu din Carandu.
3000	28	O cutia de mésa cu acoperisiu, lucratu in brodaria mf. pr.	Dn'a Mari'a Rosc'a nasc. Panoviciu din Sabiiu.
3024	161	Unu tienetoriu de sugári si de apringióre auritu.	Dela Dn'a Luiz'a Sid'a nasc. Sechesianu din Nadab.
3063	142	Unu vasu de flori din jaga veneta.	Dn'a Persid'a Petroviciu, n. Botosiu.
3143	57	Icón'a sântului Petru lucrata in brodaria, mf. pr.	Dn'a Ecaterin'a Popoviciu n. Mornail'a din Comlosiu.
3209	3	O perina de scobelu pentru salonu cuprinsa in impletituri de metasa si decorata cu cusuturi de margele si fire aurite, mf. pr.	Dn'a Antonia Haic'a nasc. Sieber din Soversinu.
3310	81	O parchia de papuci brodariti mf. pr.	Dn'a An'a Machi din Aldesci.
3349	49	O corfa de ferésta, lucrata din margele de iaga, mf. pr.	Dsiór'a Mari'a Rosiu din Aradu.
3387	44	O parchia de curele de nadragi broderite cu ghirlande de flori, mf. pr.	Dn'a Elen'a Stupa din Oradea-mrre.
3429	140	Unu tasu de lampa, din lana colorata mf. pr.	Dsiór'a Mari'a Corelatz din Caransebesiu.
3500	55	O cotaritia decorata cu frupte imitate si umplute cu parfumerii.	Dsiór'a Cristin'a Goronu din Aradu.
3516	31	O canuna de brodaria cu margini de acelasi sortu, decorata cu margele, si coltii de auru pusa in cadre aurite mf. pr.	Dn'a Ermin'a Mircu nasc. Ciubi'a din Lipov'a
3531	94	O parchia de tipei comoti, lucrati in brodaria, din lana de berolinu mf. pr.	Dn'a Mari'a Boldea nasc. Arcosi din Siria.
3552	118	Un'a cutia decorata cu scoici de mare, 2 céptie, si un'a naframa pentru copii mici.	Dn'a Persid'a Petroviciu nasc. Botosiu.
3564	162	O canuna de flori maiestrite cu unu buchetu de pantlice cu colóre nationale române puse sub sticla in rama aurita mf. pr.	Dela Dsiór'a Cristina Cradigaty din Pecska romana.
3614	32	Unu cuieriu de vestminte, brodaritu cu flori si cu margele mf. pr.	Dsiór'a August'a Schelegia din Lipov'a.
3682	60	Unu scutu antiluminariu scobitu din lemn albu cu litere cosute cu fire de aur mf. pr.	Dsiór'a Aureli'a Neagoe din Mercin'a.
3649	19	Unu albumu.	Dn'a Contessa Josefina de Mocioni n. Baronesa de Brudern din Verpelét.

(Va urmá.)

S'au perdutu !!

doi cai ai lui Savu Borcea din Saliste in nóptea de 7 Septembrie cal. n. a. c. din câmpu dela pasiune. Unu calu e venetu-albu-galbuin, de 3 ani; alu doilea e o iépa négra de vre-o 8 ani si cu cód'a smulsa, inferata cu semnulu W.

Tóte on. deregatorii respectíve de aici si din Romani'a suntu rugate la casu de s'aru presentá la vre unu tergu séu altcumv'a cineva cu caii acesti'a si oprí si pre calea sea a incunoscintiá pre pagubitulu.

(3-3) Concursu.

La scól'a capitale gr. or. clas'a II din Lugosiu, este lipsa de unu suplentu invetiatorescu, cu care postu este impreunatu unu salariu anuale de 150 fl. v. a. si 60 fl. v. a. pentru cortelu, 10 meti de gráu si patru orgii de lemne.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu pofiti pána in 14 Septemvre a. c. calend. vechiu, recursele loru indiestrate cu documentele prescise, despre calificatiunea receruta prin art. de lege XXXVIII din 1868, tóte timbrate cuvínciosu; a le adresá cátra: sinodulu parochiale alu comunei gr. or. din Lugosiu. —

Comitetulu parochiale alu comunei gr-or. din Lugosiu in 10 Augustu 1869.

G. P e s t e a n u ,
Presiedinte.

4-3 Concursu.

Devenindu statiunea invetiatoresca dela scól'a gr. or. populara din comun'a Talmacelu in vacantie, se escrie prin acést'a concursu pána la 15 díle a lunei lui Septembrie a. c. st. v. cu acést'a statiune este impreunatu unu salariu anuale de 130 fl. v. a. cortelu gratisu, lemno de focu câte voru fi de lipsa, si grádina de legumi.

Doritorii de a competi la acésta statiune, au a documentá: a) ca au absolvatu celu putienu gimnasiulu de josu, si cursulu pedagogicu, in institutul archidiecesanu gr. or. din Sabiiu; b) ea suntu pre deplinu deprinsi in cantárele, si tipiculu bisericescu; c) ca marturisescu religiunea gr. or. si ca au purtare buna morale.

Concurentii la acésta statiune, au a-si asterne subscrisului, suplicele loru, prevediute, cu documentele necesarie, pána la terminulu susu atinsu.

Sabiiu, 20 Augustu 1869.

Ioanu P a n o v i c i u ,
Protopopu gr. or. alu tract. Sabiiului alu II.

(7-2) Concursu.

La scól'a gr. or. din comun'a Pianulu de susu protopresbiteratul Sebesiului devenindu statiunile de invetiatorii vacante se escrie concursu si adeca pentru:

a) Unu invetiatoriu la clas'a I, cu léfa anuale de 120 fl. v. a. 20 xr. didacru de fia-care scolaru si 2 stângini de lemne.

b) Unu invetiatoriu la clas'a II, cu salariu la anu de 200 fl. v. a. 50 xr. didacru de totu scolarulu, 2 stângini de lemne si cuartiru naturalu.

Doritorii de a ocupá vre-un'a din mentiunatele statiuni au sa-si astérna cererile si documentele: ca au absolvatu IV clase gimnasiale, cursulu pedagogicu séu clericalu, au purtare morala si politica buna si ca sciú cantárele bisericesci, subsemnatei inspectiuni scolare tractuale pána la 28 Sept. 1869 cal. vechiu.

Inspectiunea scolaru gr. or.

Sebesiu 26 Aug. 1869.

pentru comitetulu parochiale

I. T i p e i u ,

Protop.

(6-2) Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetiatori, la scól'a confessionale gr. or. din Abrudu, si Abrudu-satu, se deschide concursu.

Emolumentele suntu:

a) la scól'a gr. or. din Abrudu, cu salariu anuale de 200 fl. v. a. cuartiru, si lemne de incalditu,

b) la scól'a din Abrudu-satu, salariu anuale de 200 fl. v. a. cuartiru, si lemne de incalditu.

Concurentii au de a-si substerne petitiunile la subscrisul Inspectoratu scolare, celu multu pána la 15 Septemvre a. c. prevediute cu testimonii ca au absolvatu clase gimnasiale, (câte? R) cursulu pedagogicu, ori clericalu, are deplina cunoscintiá a cántului bisericescu si moralitate nepatata.

Dela Inspectoratul scolaru gr. or. alu Zlatnei de josu.

I o a n n e G a l l u ,

Protopopu.

(7-2) Concursu.

La scól'a gr. or. din comun'a Heri'a tractulu Muresiului in comitatulu Aiudului, cerculu Szt Benedicu se deschide concursu pentru o statiune de unu invetiatoriu cu salariu anuale de 150 fl. v. a. cuartiru liberu si gradina.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si tramite pána la 20 Septembrie a. c. petitiunile timbrate si prevediute cu documentele necesarie, precum atestatu de botezu, atestatu ca au absolvatu celu putienu gimnasiulu inferioru si cursulu pedagogicu, la subscrisa eforia scolare. —

Heri'a, 17 Augustu 1869.

Efori'a scólei gr. or. din Heri'a.

EDICTU.

Nicolatu Stanila din Vulcanu, carele mai bine de doi ani a parasitu cu necredintiá pre ligiuit'a sea socia Elen'a Georgiu Tatucu din Resnovu, fára a se sci ubicatiunea lui, se citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu, si o dí, dela datulu de josu, sa se infatisiedie inaintea subscrisului scaunu protopopescu, cu atátu mai siguru, cáci la din contra procesulu divortialu incaminatu de soci'a sea, si in absentia lui se va pertractá, si decide, in sensulu S. S. canóne ale s. nóstre biserici greco-orient.

Dela scaunulu protopopescu alu Branului.

Zernesti, 1 Iuliu 1869.

I o a n u M e t i a n u ,

Protopopu.

(58-3)

(8-1) AVISU.

Inscrierile la norm'a si gimnasiulu románu gr-orientale din Bradu—Comitatulu Zarandului—pentru anulu scolasticu 1869/70 se voru incepe in 10 Septembrie si voru dura pána in 17/29 Sept.; iér' in 18/20 Sept. se voru incepe prelegerile regulatu. Acést'a se aduce publicamente la cunoscintiá.

Bradu 24. Augustu 1869.

Directiunea gimnasiale

M. L a z a r u

Prot.

Burs'a de Vien'a.

Din 30 Aug. (11 Sept.) 1869.

Metalicele 5%	59 70	Act. de creditu	248
Imprumut. nat. 5%	67 90	Argentulu	120 25
Actiile de banca	724	Galbinulu	5 88